II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 31 oktober 2000

om ändring av beslut 97/21/EKSG, EG om statligt stöd till Compañía Española de Tubos por Extrusión SA, med säte i Llodio, Álava

[delgivet med nr K(2000) 3268]

(Endast den spanska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2001/142/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, särskilt artikel 4 c i detta,

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2, första stycket i detta,

med beaktande av kommissionens beslut nr 2496/96/EKSG av den 18 december 1996 om upprättande av gemenskapsregler för stöd till stålindustrin, särskilt artikel 6.5 i detta ([1]),

efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig i enlighet med ovannämnda bestämmelser ([2]), och

av följande skäl:

I. **Bakgrund**

A. *Kommissionens beslut 97/21/EG, EKSG ([3])*

(1) Genom sitt beslut att inleda det förfarande som anges i den tidigare artikel 93.2 i EG-fördraget och artikel 6.4 i kommissionens beslut 3855/91/EKSG ([4]) avseende vissa åtgärder som beviljats till förmån för Compañía Española de Tubos por Extrusión SA (nedan Tubacex) och ett ståltillverkande dotterbolag, Acería de Álava ([5]), gav kommissionen bland annat uttryck för sina tvivel på huruvida återbetalningsavtalen mellan dessa företag och lönegarantifonden Fogasa samt avtalet om omläggning av skulder mellan dessa företag och socialförsäkringskassan utgjorde statligt stöd enligt innebörden i den tidigare artikel 92.1 i EG-fördraget och artikel 1 i beslut 3855/91/EKSG.

(2) I sitt beslut 97/21/EKSG, EG drog kommissionen slutsatsen att dessa åtgärder, som punktvis anges nedan, inte var förenliga med rådande marknadsvillkor så tillvida att räntesatsen understeg marknadsräntan. I enlighet därmed fastställdes i beslutet att dessa åtgärder var oförenliga med den gemensamma marknaden.

a) Låneavtal som undertecknades den 10 juli 1992 mellan lönegarantifonden (Fogasa), Tubacex och Acería de Álava avseende ett kapitalbelopp på totalt 444 327 300 spanska pesetas, vilket ändrades genom avtal den 8 februari 1993 och den 16 februari 1994 (vilka omfattade kapitalbeloppen 376 194 872 spanska pesetas respektive 372 000 000 spanska pesetas).

b) Låneavtal som undertecknades den 10 mars 1994 mellan Fogasa, Tubacex och Acería de Álava avseende ett kapitalbelopp på totalt 465 727 750 spanska pesetas vilket ändrades genom avtal den 3 oktober 1994 till ett kapitalbelopp på totalt 469 491 521 spanska pesetas.

c) Avtal som undertecknades den 25 mars 1994 mellan socialförsäkringskassan och Acería de Álava avseende omläggning av skulder till ett värde av 274 409 604 spanska pesetas.

d) Avtal som undertecknades den 12 april 1994 mellan socialförsäkringskassan och Tubacex avseende omläggning av skulder till ett värde av 1 409 957 329 spanska pesetas.

([1]) EGT L 338, 28.12.1996, s. 42.
([2]) EGT C 110, 15.4.2000, s. 12.
([3]) EGT L 8, 11.1.1997, s. 14.
([4]) EGT L 362, 31.12.1991, s. 57.
([5]) EGT C 282, 26.10.1995, s. 3.

B. *Domstolens dom av den 29 april 1999 i mål C-342/96, Konungariket Spanien mot Europeiska kommissionen* ([6]), *avseende statligt stöd som Spanien beviljat Tubacex*

(3) Sedan Spanien väckt talan i ärendet, meddelade domstolen sitt domslut i vilket den ogiltigförklarade beslut 97/21/EKSG, EG, i vilket avtalen om omläggning av skulderna mellan Tubacex och socialförsäkringskassan och återbetalningsavtalen mellan Tubacex och Fogasa förklarats innehålla statligt stöd till Tubacex som var oförenligt med den gemensamma marknaden, eftersom den räntesats som tillämpats understeg de marknadsmässiga räntesatserna.

(4) I domslutet konstaterade domstolen att Fogasa inte beviljar lån till konkurs- eller krisdrabbade företag, men tillmötesgår alla berättigade ansökningar från arbetstagare genom att betala ut kontanta medel och sedan kräva tillbaka dessa från företagen. Dessutom kan Fogasa ingå återbetalningsavtal som innebär att skuldbeloppet fördelas eller delas upp.

(5) På samma sätt kan socialförsäkringskassan avtala om fördelning eller uppdelning av betalningen av skulder avseende sociala avgifter.

(6) Domstolen påpekade att i dessa avtal om återbetalning och omläggning av betalningen av skulderna, har inte staten agerat som en offentlig investerare vars ingripande skall jämföras med en privat investerares agerande, vilken placerar sitt kapital i syfte att få avkastning, utan som en offentlig borgenär som, i likhet med en privat borgenär, försöker återfå de belopp som han har att utkräva.

(7) Den ränta som tillämpas på denna typ av fordringar är i normalfallet den som är avsedd att ersätta skada som borgenärerna orsakats på grund av dröjsmål med att fullgöra skyldigheten att betala sin skuld, nämligen dröjsmålsränta. Om räntesatsen för dröjsmålsräntan på skulder till en offentlig borgenär är lägre än den räntesats som använts för skulder till en privat borgenär, skall den sistnämnda räntesatsen gälla.

(8) Det framgår av ovan anförda argument att domstolen ogiltigförklarade beslut 97/21/EKSG, EG, i den omfattning den förklarade de åtgärder som beviljats Tubacex vara oförenliga med artikel 92 i EG-fördraget. (Eftersom beslutet avseende åtgärdernas oförenlighet med gemenskapens regler för statligt stöd till stålindustrin, i den omfattning dessa åtgärder också gynnade Acería de Álava, inte togs upp i anmälan, ogiltigförklarade inte domstolen den delen i beslutet.)

II. **Förfarande**

(9) Efter att ha granskat domstolens dom beslutade kommissionen att (åter) inleda de förfaranden som föregick det ogiltigförklarade beslutet.

([6]) REG 1999, s. I-2459.

(10) Kommissionen underrättade den spanska regeringen om sitt beslut genom en skrivelse av den 16 februari 2000 (SG(2000) D/101515).

(11) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ([7]). Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter angående den nya granskningen av åtgärderna mot bakgrund av domstolens dom och därmed den planerade delvisa annulleringen av beslut 97/21/EKSG, EG.

III. **Synpunkter från berörda parter**

(12) Inga synpunkter lämnades från de berörda parterna.

IV. **Synpunkter från Spanien**

(13) Den spanska regeringen svarade, genom en skrivelse av den 20 mars 2000, på kommissionens skrivelse om att inleda förfarandet. De viktigaste punkterna var enligt följande.

(14) De spanska myndigheterna instämde inte i kommissionens beslut om att inleda det formella granskningsförfarandet, eftersom de inte ansåg granskningsförfarandet vara nödvändigt för att genomföra den planerade delvisa annulleringen av beslut 97/21/EKSG, EG.

(15) Beträffande avtalen om omläggning av skulder mellan företagen och socialförsäkringskassan stödde inte de spanska myndigheterna kommissionens åsikt om att det föreföll sannolikt att ”vid förlikningsavtal som rör omläggning av tidigare skulder eller som leder till detta, torde en borgenär rent logiskt försöka få gäldenären att betala en räntesats på fordringarna som är högre än den gällande lagstadgade räntesatsen och detta som en kompensation för att avstå från att återkräva skulden efter rättsprocess”. Tvärtom hävdade de att förlikningsavtal, till följd av företagets ekonomiska situation samt de kostnader, dröjsmål och osäkerhetsfaktorer som de rättsliga förfarandena omfattade, ofta leder till avtal om en räntesats som understeg den lagstadgade räntesatsen.

(16) De spanska myndigheterna upprepade sitt argument om att socialförsäkringssystemets intressen bättre togs tillvara när de beviljade anstånd med betalning till gällande lagstadgad räntesats, i fråga om återkrav av skulder, än någon annan form av agerande som en privat gäldenär kunde ha vidtagit.

(17) Dessutom påminde den spanska regeringen om att medan en privat borgenär kan ingå avtal om vilken räntesats som helst med gäldenären, är socialförsäkringsmyndigheterna bundna av artikel 20 i den allmänna lagen om social trygghet ([8]), vilken anger att den gällande lagstadgade räntesatsen skall tillämpas vid en fördelning eller uppdelning av betalningen av skulderna.

([7]) Se fotnot 2.
([8]) OBE 154, 20.6.1994, s. 20658.

(18) Kommissionen påpekade i sitt beslut om att inleda förfarandet att en jämförelse av villkoren i den enskilda uppgörelsen med fordringsägarna i oktober 1993 och villkoren i avtalen om omläggningen av skulderna mellan socialförsäkringskassan och företagen eventuellt inte utgör en korrekt tillämpning av ”kriterierna för en privat gäldenär” enligt domstolens definition. De spanska myndigheterna förklarade att till följd av rättsliga hinder för den offentliga förvaltningen kan inte de offentliga gäldenärernas situation jämföras med den för privata gäldenärer. De betonade att avtalen mellan socialförsäkringskassan/Fogasa och företagen, trots de olika villkoren, inte var mer förmånliga än dem som hade ingåtts i den enskilda uppgörelsen med fordringsägarna, de var tvärtom mindre generösa.

(19) Slutligen upprepade de spanska myndigheterna de åsikter som de gav uttryck för under det förfarande som ledde till beslut 97/21/EKSG, EG och i sina inlagor till domstolen.

V. **Bedömning**

(20) Det bör påpekas att även om domstolen bara ogiltigförklarade de delar i beslut 97/21/EKSG, EG som avsåg de åtgärder som beviljats Tubacex, anser kommissionen att domstolens analys av de åtgärder som beviljades Tubacex i samband med artikel 87.1 i EG-fördraget helt kan tillämpas på EKSG-delen i beslut 97/21/EKSG, EG avseende de åtgärder som beviljats Acería de Álava. I syfte att bevara rättigheterna för Spanien och alla andra berörda parter angav kommissionen i sitt (åter)upptagande av granskningsförfarandet att den på nytt skulle granska denna del i det tidigare beslutet, för att delvis annullera det och för att på grundval av den nya bedömningen anta ett nytt beslut. De synpunkter som mottogs under förfarandet bekräftar att detta är ett lämpligt förfarande.

(21) Kommissionen skall överväga huruvida något av de inslag som förklarats vara oförenligt med den gemensamma marknaden och som anges i artikel 1 i beslut 97/21/EKSG, EG, utgör statligt stöd enligt innebörden i artikel 87.1 i EG-fördraget och i artikel 4 c i EKSG-fördraget. Om kommissionen finner inslag av sådant stöd, måste den överväga huruvida det är förenligt med den gemensamma marknaden.

(22) Det bör först och främst konstateras att företagen redan var bundna till de befintliga bindande normerna om att återbetala de löner som Fogasa förskotterat och att betala sina skulder avseende sociala avgifter. Avtalen i fråga skapade därför inte några nya skulder för företagen till de offentliga myndigheterna. Därmed agerade inte staten, i återbetalningsavtalen med Fogasa och i avtalen om omläggningen av skulderna med socialförsäkringskassan, som en offentlig investerare vars agerande skall jämföras med en privat investerare som placerar sitt kapital i syfte att få avkastning, utan som en offentlig borgenär som, i likhet med en privat borgenär, försöker återfå de belopp som han har att utkräva. Därav följer att kommissionen i sin bedömning av det omstridda statliga stödet måste jämföra den dröjsmålsränta som tillämpas på den offentliga borgenärens skulder med den räntesats som används för privata borgenärer som agerar på liknande villkor.

(23) Det bör dock påpekas att de specifika villkor som gäller för gäldenärer och borgenärer sannolikt kommer att visa sig ge upphov till problem vid fastställandet av ett gemensamt agerande som kan tillämpas på privata gäldenärer som försöker återfå de belopp som de har att utkräva. Kommissionen måste därför basera sin bedömning på en analys av de privata gäldenärernas agerande utifrån varje enskilt fall.

(24) I detta specifika ärende gavs inte företagen, i de separata avtalen mellan Fogasa och företagen och mellan socialförsäkringskassan och företagen, någon mer förmånlig behandling än den som uppnåddes i den enskilda uppgörelsen med fordringsägarna i oktober 1993.

(25) Villkoren för dessa privata gäldenärer var inte desamma som för offentliga gäldenärer på grund av deras ställning, de ställda säkerheterna osv. Kommissionen anser därför att en sådan jämförelse, i detta specifika ärende, inte utgör en korrekt tillämpning av ”kriterierna för en privat borgenär” enligt domstolens definition. Denna förutsätter, vilket domstolen betonar i sitt domslut av den 29 juni 1999 i DMT-målet (C-256/97) ([9]), att den offentliga borgenärs beteende som skall granskas måste jämföras med en hypotetisk privat borgenärs beteende som, i den mån det är möjligt, befinner sig i samma situation.

(26) Kommissionen konstaterar att det i artikel 1108 i den spanska civilrättsliga lagsamlingen anges att den lagstadgade räntesatsen är den som tillämpas för att ersätta skada när gäldenären dröjer med betalningen och då ingen fast räntesats avtalats. I artikel 312 i den spanska handelsrätten anges att i de fall lån beviljas i kontanta medel och om inget avtal ingås mellan parterna är gäldenären skyldig att återbetala skuldens lagstadgade värde (*valor legal*) vid den tidpunkt när återbetalningen görs. Den gällande lagstadgade räntesatsen skulle därmed vara den högsta räntesats en privat gäldenär kan förväntas få om han fullföljer indrivningen av skulden efter rättsprocessen.

(27) En privat gäldenär kan därmed inte från en borgenär få en räntesats på resterande skulder som är högre än den gällande lagstadgade räntesatsen som kompensation för att inte ha fullföljt sina återkrav på skulden efter rättsprocessen.

([9]) REG 1999, s. I-3913.

(28) Slutligen bör man understryka den särskilda situation företagen befann sig i vid den tidpunkt när avtalen om omställningen av skulderna ingicks med Fogasa och socialförsäkringskassan. Dessa hade befunnit sig i allvarliga ekonomiska svårigheter, vilka resulterade i en betalningsinställelse av alla återbetalningar av skulderna och allvarliga farhågor om deras framtida existens. Genom att inte verkställa återkrav av skulderna och därmed eventuellt tvinga fram en likvidation av företaget, agerade de offentliga gäldenärerna på så sätt att de kunde maximera utsikterna till att återfå fordringarna.

(29) Mot bakgrund av vad som angivits ovan kan kommissionen acceptera att Spanien i detta specifika ärende, genom avtal om omställning av skulderna och genom att tillämpa gällande lagstadgad räntesats på företagens skulder, försökte maximera utsikterna till att återfå beloppen, utan att utsätta sig för några ekonomiska förluster. Spanien agerade därmed på samma sätt som en hypotetisk privat gäldenär, som befinner sig i samma ställning gentemot företagen, skulle ha gjort.

Slutsatser

(30) I den nya bedömningen av det stöd som påstods vara oförenligt med den gemensamma marknaden i beslut 97/21/EKSG, EG, dras slutsatsen att återbetalningsavtalen mellan Fogasa och Tubacex samt avtalen om omställning av skulderna mellan socialförsäkringskassan och Tubacex inte utgör statligt stöd. Den nya bedömningen leder till samma slutsats avseende avtalen med Acería de Álava.

(31) Följaktligen anser kommissionen att den skall ändra sitt beslut 97/21/EKSG, EG i enlighet därmed.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Beslut 97/21/EKSG, EG skall ändras enligt följande:

1. Artikel 1 ersätts med följande:

"Artikel 1

Följande åtgärder som Spanien har genomfört till förmån för Compañía Española de Tubos por Extrusión (Tubacex) och dess ståltillverkande dotterbolag Acería de Álava utgör inte statligt stöd:

a) Låneavtal som undertecknades den 10 juli 1992 mellan lönegarantifonden (Fogasa), Tubacex och Acería de Álava avseende ett kapitalbelopp på totalt 444 327 300 spanska pesetas, vilket ändrades genom avtal den 8 februari 1993 och den 16 februari 1994 (vilka omfattade kapitalbeloppen 376 194 872 spanska pesetas respektive 372 000 000 spanska pesetas).

b) Låneavtal som undertecknades den 10 mars 1994 mellan Fogasa, Tubacex och Acería de Álava avseende ett kapitalbelopp på totalt 465 727 750 spanska pesetas, vilket ändrades genom avtal den 3 oktober 1994 till ett kapitalbelopp på totalt 469 491 521 spanska pesetas.

c) Avtal som undertecknades den 25 mars 1994 mellan socialförsäkringskassan och Acería de Álava avseende omläggning av en skuld på 274 409 604 spanska pesetas.

d) Avtal som undertecknades den 12 april 1994 mellan socialförsäkringskassan och Tubacex avseende omläggning av en skuld på 1 409 957 329 spanska pesetas."

2. Artikel 2 upphävs.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Konungariket Spanien.

Utfärdat i Bryssel den 31 oktober 2000.

På kommissionens vägnar

Mario MONTI

Ledamot av kommissionen